

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10CoCsp/16/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523200723
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8523200723.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Marianny Hirkovej, v sporovej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., 2/ E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., zastúpených: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpenému: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice – mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 863 017, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 349,18 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.k. 4Csp/1/2023-148 zo dňa 29.2.2024, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok v jeho napadnutej časti výrokov I. a III.

Žalobcovia v 1. a 2. rade majú proti žalovanému spoločný a nerozdielny nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu 50,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania strán sporu rozhodol tak, že žalobcom v 1. a 2. rade priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobou doručenou súdu dňa 23.6.2023 sa žalobcovia domáhali od žalovaného zaplata sumy 349,18 eur predstavujúcej primerané finančné zadostučinenie a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnili tým, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 4Csp/9/2019 sa domáhali vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom v označenom konaní boli úspešní, keďže súd žalobe rozsudkom sp. zn. 4Csp/9/2019 zo dňa 29.4.2022, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 7CoCsp/28/2022 zo dňa 30.1.2023, vyhovel.

3. V konaní nebolo sporné to, že rozsudkom Okresného súdu v Starej Ľubovni č.k.4Csp/9/2019 zo dňa 29.4.2022 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom KS Prešov č.k. 7CoCsp/28/2022-498 zo dňa 30.1.2023 právoplatným dňa 15.2.2023 súd rozhodol tak, že „I. Žalovaný v 1. rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu vo výške 49,18 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 49,18 eur od 31. 7. 2019 do zaplata, a to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. II. Žalovaný v 2. rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom v1. a 2. rade sumu vo výške 950,- eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 950,- eur od 30.7.2019 do zaplata, a to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. III. U r č u j e, že zmluvné podmienky uvedené

v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 4.6.2008 v časti I. Základné podmienky, bod 1 v znení: "Spracovateľský poplatok: 2 699,-Sk uhradený z prostriedkov úveru a Poplatok za správu úveru 60,- Sk mesačne, sú neprijateľné. IV. Žalobcom v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %." Predmetom konania 4Csp/9/2019 bolo určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v zmluve o splátkovom úvere a nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Tieto zmluvné podmienky boli výslovne uvedené v zmluve o splátkovom úvere a medzi stranami sporu nebolo sporné ich znenie, teda obsah týchto zmluvných podmienok. Sporným bolo len to, či tieto zmluvné podmienky mali charakter neprijateľných zmluvných podmienok alebo nie. Žalobcovia dostatočným spôsobom preukázali dôvodnosť nimi uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd zároveň vyslovil neplatnosť zmluvných podmienok.

4. Z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. vyplýva, že spotrebiteľovi prináleží právo požadovať primerané finančné zadosťučinenie len vtedy, ak úspešne uplatní svoje právo na súde, v konaní o ktorom preukáže, že dodávateľ skutočne porušil niektorú z povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo osobitný predpis. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby bola spotrebiteľovi privodená nejaká konkrétna majetková ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde a toto je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi na súde, čo v danom prípade splnené bolo. Finančné zadosťučinenie spočíva v satisfakcii za stav, ktorý žalobca musel trpieť a skladá sa z náhrady morálnej ujmy a výdavkov spojených s reparáciou navodeného stavu. Za nemajetkovú ujmu pre spotrebiteľa je možné považovať každé obmedzenie spotrebiteľovho komfortu, všetko čo mu berie čas a kľud. Základom pre stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je primeranosť a súd ho určuje na základe vlastnej úvahy.

5. Z okolností zistených a konštatovaných v konaní vedenom pod sp. zn. 4Csp/9/2019 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom KS v Prešove č.k. 7CoCsp/28/2022-498 zo dňa 30.1.2023 je nepochybné, že žalobcom bolo vo vyššie označenom súdnom konaní relevantným spôsobom preukázané porušenie zákonnej povinnosti žalovaného, a to poskytnúť spotrebiteľský úver bez neprijateľných a teda neplatných zmluvných podmienok a od žalobcov ako spotrebiteľov nevyžadovať tú časť plnenia, na ktorú pre neplatnosť konkrétnych zmluvných podmienok, resp. zákonnú sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, žalovaný nemal zákonný nárok. Z obsahu uvedeného právoplatného rozsudku vyplýva, že toto namietané porušenie bolo spôsobilé privodiť ujmu a k tejto ujme aj došlo tým, že žalobcovia žalovanému vyplatili čiastku presahujúcu nárok žalovaného voči ním a že nápravu tejto situácie žalobcovia žiadali až v ním iniciovanom súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 4Csp/9/2019. Žalobcovia tak v označenom konaní úspešne uplatnili porušenie práva spotrebiteľa, a preto majú právo na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného, ktorý nesie za porušenie jeho práva zodpovednosť. Keďže žalovaný preukázateľne porušil právo žalobcov ako spotrebiteľov, dôsledkom je právo požadovať od neho finančné zadosťučinenie.

6. Pokiaľ ide o námietku premlčania súd poukázal na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v zmysle ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. K uplatneniu tohto práva totiž nemôže dôjsť kedykoľvek, nakoľko vzniká po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Preto predmetný nárok nie je premlčaný.

7. Pokiaľ ide o určenie výšky finančného zadosťučinenia bolo potrebné zohľadniť skutočnosť, že vydania bezdôvodného obohatenia sa žalobcovia domohli až so značným časovým odstupom od času, kedy u žalovaného začalo vznikáť, pričom úrok z omeškania z neho im bol označeným rozsudkom priznaný až od júla 2019. Tiež bolo potrebné prihliadať vo všeobecnosti na útrapy vzniknuté žalobcom ako spotrebiteľom tým, že boli nútení domáhať sa svojho práva voči žalovanému súdnou cestou ako aj na zistenie, že zmluva o úvere, na podklade ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver obsahovala aj neprijateľnú zmluvnú podmienku. Bolo potrebné zobrať na zreteľ aj dopad rozhodnutia súdu na žalovaného, ktorého okrem týmto rozsudkom priznanú povinnosť zaplatiť finančné zadosťučinenie, zaťažuje aj strata úrokov a poplatkov z ním poskytnutého úveru, povinnosť náhrady trov konania a súdnych poplatkov tohto

konania, ako aj v konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 4Csp/9/2019, ako aj povinnosť vydania bezdôvodného obohatenia žalobcovi. Preto súd považoval za dostatočné finančné zadosťučinenie vo výške 25,- eur, a to vo vzťahu k úspechu žalobcov týkajúceho sa bezdôvodného obohatenia a vo výške 25,- eur vo vzťahu k úspechu žalobcov o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Táto suma je pre žalobcov dostatočnou satisfakciou a v okolnostiach veci zodpovedá kritériu primeranosti, povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu, ako aj účelu finančného zadosťučinenia, ktoré svojím rozsahom sekundárne odrádza dodávateľa aj od ďalšieho porušovania spotrebiteľských práv žalobcov, či iných spotrebiteľov. Navyše žalobcovia v podanej žalobe v podstate neprodukovali a ani nepreukázali žiadne tvrdenia o konkrétnych dôsledkoch, ktoré malo protiprávne konanie žalovaného na ich postavenie, na psychický či fyzický stav vyvolaný predchádzajúcim súdnym konaním a ani ako inak ich takéto súdne konanie poškodilo. Preto priznal žalobcom voči žalovanému ako finančné zadosťučinenie sumu 50,- eur a zvyšnú časť uplatneného nároku zamietol.

8. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalobcovia boli vo veci čo do základu nároku plne úspešní, pretože v prípadoch, keď rozhodnutie závisí od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, možno za plný úspech považovať aj rozhodnutie, ktorým bol uznaný základ nároku, ale zároveň bola priznaná nižšia suma ako bola v žalobe žiadaná. V takomto prípade majú žalobcovia právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak pri určovaní výšky trov konania sa bude vychádzať len z prísúdnej sumy.

9. Proti rozsudku okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu v napadnutom rozsahu zamietne a zaviazá žalobcov na spoločnú a nerozdielnú náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

10. Odvolanie podal z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

11. Nesúhlasil s právnym názorom súdu prvej inštancie v otázke premlčania žalobou uplatneného nároku, osobitne čo do okamihu začatia plynutia premlčacej doby. Ak by totiž právoplatnosť rozsudku, ktorým je konštatované porušenie práva alebo povinnosti na ujmu spotrebiteľa, mala byť podmienkou nároku na zaplatenie zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., v prípade sporu, v ktorom by oba takéto procesné nároky boli uplatnené súčasne, by v rozhodujúcom čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie (§ 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku) pre priznanie satisfakčného nároku ešte nemohla byť splnená predmetná podmienka právoplatného sporového úspechu spotrebiteľa. Ak by súd prvej inštancie napr. určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky, v čase vyhlásenia jeho rozsudku by takéto určenie ešte nebolo vybavené atribútom právoplatnosti, a teda v rozsahu satisfakčného nároku by žaloba musela byť zamietnutá. Alebo, inými slovami, ak právoplatný rozsudok o porušení práva alebo povinnosti má byť podmienkou satisfakčného nároku, až okamihom jeho právoplatnosti získava satisfakčný nárok kvalitu *actio nata*; skôr by takýto nárok preto nebolo možné zažalovať. To však odporuje nielen bežnej sporovej praxi, keď sú oba nároky uplatňované (a priznávané) súčasne, ale aj vyššie zmienenej výslovnej normatívnej regulácii v ustanovení § 298 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Satisfakčný nárok teda musí nevyhnutne vzniknúť, a začať sa premlčovať, už pred podaním žaloby, ktorou sa uplatňuje.

12. Okamih právoplatnosti súdneho rozhodnutia, ktorým je konštatované porušenie práva alebo povinnosti, je síce objektivizovateľný (t. j. je možné určiť, kedy nastane právoplatnosť), ale to neznamená, že je aj objektívnym v zmysle nezávislosti od vôle subjektu, o premlčanie práva ktorého ide. Práve v tom spočíva zmysel premlčania ako inštitútu striktno zameraného na posilňovanie právnej istoty - že subjekt, právo ktorého sa premlčaním oslabuje, nemôže ovplyvňovať, či vôbec a kedy začne voči nemu plynúť premlčacia doba. Prístup súdu prvej inštancie by však práve znamenal, že začiatok plynutia premlčacej doby by sa stal závislým na subjektívnom rozhodnutí spotrebiteľa iniciovať súdne konanie, v ktorom uplatní porušenie práva alebo povinnosti. V zrejmom rozpore s účelom inštitútu premlčania by tak došlo k neprípustnému posunutiu začiatku premlčacej doby, a to prakticky neobmedzene a podľa ľubovôle spotrebiteľa. V neprekonateľnom rozpore so zákonným imperatívom o premlčovaní všetkých majetkových práv (§ 100 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov,

ďalej len „Občiansky zákonník“) by to dokonca mohlo viesť k neudržateľnému následku, že premlčacia doba satisfakčného nároku by nikdy nezačala plynúť, keby spotrebiteľ nepodal žalobu z porušenia spotrebiteľského práva. Podmienka „úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti“, ako ju vyzdvihol súd prvej inštancie, preto nemôže predstavovať takú právnu skutočnosť, na ktorú by bolo správne viazať začiatok plynutia premlčacej doby.

13. V konkrétnych okolnostiach veci samej je teda jedinou významnou okolnosťou, že žalobcom vonkoncom nič nebránilo, aby žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia podali v trojročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť okamihom porušenia povinnosti zavedenej na ochranu spotrebiteľa. Satisfakčný nárok mohol byť uplatnený spolu s „hlavnou“ žalobou, ktorou žiadali vydať bezdôvodné obohatenia a určiť neprijateľnosť zmluvných podmienok. Právny problém by však nepredstavovala ani situácia, ak by žalobu o primerané finančné zadosťučinenie podali ešte pred žalobou z porušenia povinnosti - v takom prípade by došlo k obligatórnemu prerušeniu konania o žalobe na zaplatenie zadosťučinenia v zmysle ustanovenia § 162 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku. Inými slovami, v prípade žalobcov neexistovala žiadna právne relevantná prekážka, ktorá by ich objektívne vylučovala z možnosti podať žalobu na zaplatenie zadosťučinenia v mantineloch § 101 Občianskeho zákonníka; takou okolnosťou najmä nie je otázka procesného úspechu „hlavnej“ žaloby z porušenia povinnosti, pretože takéto procesné nároky môžu byť spojené do jednej žaloby, prípadne môžu byť predmetom paralelne prebiehajúcich súdnych konaní, pričom v konaní o zaplatenie zadosťučinenia sa „vyčká“ na výsledok „hlavného“ konania.

14. Keďže porušením povinnosti, o ktorom bolo rozhodnuté v konaní sp. zn. 4Csp/9/2019 (Okresný súd Stará Ľubovňa) a v nadväzujúcom odvolacom konaní na Krajskom súde v Prešove, bol údajný nedostatok určitého konkrétneho obsahu zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 4.6.2008, rozhodujúcim okamihom pre posudzovanie premlčania satisfakčného nároku mohlo byť len jej uzavretie. Premlčacia doba potom začala plynúť nasledujúceho dňa 5.6.2008 a skončila uplynutím troch rokov - dňa 5.6.2011. Žaloba však bola podaná až dňa 23.6.2023, takže došlo k premlčaniu nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia.

15. Žalobcovia navrhli rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

16. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

17. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

18. V odvolacom konaní bol preskúmaný len výrok napadnutého rozsudku, ktorým prvoinštančný súd žalobe žalobcu čiastočne vyhovel, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok rozsudku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, ktorý výrok napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol, a ako taký nadobudol právoplatnosť.

19. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (ku tomu pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II. ÚS 78/05).

20. V prejednávanvej veci je predmetom konania nárok žalobcov vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

21. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona slovenskej národnej rady č. 372/1992 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a

povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

22. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

23. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

24. V tejto súvislosti zásadným je rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/31/2020 z 25.5.2022: „Eurokonformným a k slabšej strane spotrebiteľského vzťahu náležite ústretovým sa preto javí len taký výklad úpravy urobenej aj predmetom sporu v prejednávanej veci, pri ktorom splnením podmienky úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, zakladajúcej právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. I § 3 ods. 5 vety tretej zákona, je vyslovenie sa súdom o porušení práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi v akomkoľvek rozhodnutí v prospech spotrebiteľa (aj vo forme konštatovania porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej)“.

25. Žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej výške 349,18 eur, pozostávajúcej z dvoch samostatných nárokov, a to konkrétne sumy 49,18 eur z titulu bezdôvodného obohatenia a sumy 300,- eur z titulu neprijateľnej zmluvnej podmienky.

26. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní bolo preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok v zmysle ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Tvrdenie žalobcov o úspechu v základnom konaní bolo preukázané rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 4Csp/9/2019-349 zo dňa 29.4.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 7CoCsp/28/2022-498 zo dňa 30.1.2023, ktorými bolo rozhodnuté, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 49,18 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 31.7.2019 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, a že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere zo dňa 4.6.2008 v časti I. Základné podmienky, bod 1., v znení: "Spracovateľský poplatok: 2.699,- Sk uhradený z prostriedkov úveru a Poplatok za správu úveru 60,- Sk mesačne", je neprijateľná. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.2.2023.

27. Odvolací súd je toho názoru, že spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie len v prípade vzniku ujmy, ale už aj vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla. Samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcom ako spotrebiteľom ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Spotrebiteľ nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už čo i len hrozba vzniku

ujmy. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy.

28. V danej právnej veci mal aj odvolací súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4Csp/9/2019 a na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 7CoCsp/28/2022 si žalobcovia úspešne uplatnili svoje práva ako spotrebiteľia, pričom súdy zaviazali žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia a určili zmluvnú podmienku za neprijateľnú a teda neplatnú vychádzajúc zo spotrebiteľského vzťahu na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 4.6.2008, ktorá bola posúdená ako spotrebiteľská zmluva. Uvedené znamená, že žalobcovia ako spotrebiteľia si úspešne uplatnili svoje práva proti žalovanému ako dodávateľovi, ktorý sa v dôsledku nedodržania zákonných povinností voči spotrebiteľom mienil obohatiť.

29. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie v otázke premlčania nároku, nakoľko jediným predpokladom na uplatnenie tohto nároku je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Otázka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu uplatnenia nároku na primerané finančné zadosťučinenie bola vysvetlená v rozhodnutí NS SR sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016 alebo 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019. Nielen judikatúra Najvyššieho súdu, ale aj Zákon o ochrane spotrebiteľa v ustanovení § 3 ods. 5 poslednej vety výslovne stanovuje, že jedinou podmienkou pre priznanie finančného zadosťučinenia je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi.

30. V prejednávanej veci premlčacia doba na uplatnenie tohto nároku nemohla začať plynúť skôr, než dňom nasledujúcim po právoplatnosti príslušného rozhodnutia. Až moment „úspešného uplatnenia“ je *conditio sine qua non* (nevyhnutný predpoklad) pre súdne uplatnenie tohto nároku. Podľa právnych úvah žalovaného by nárok na primerané finančné zadosťučinenie bol premlčaný skôr, ako vôbec by takéto porušenie bolo judikované alebo vôbec zistené, resp. by došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia. Práve právoplatné judikovanie či už povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie alebo neprijateľnosti zmluvnej podmienky je objektívnou okolnosťou pre začatie plynutia premlčacej doby. Počiatok teda vôbec nie je závislý na subjektívnom rozhodnutí spotrebiteľa. V prejednanom spore rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 4Csp/9/2019-349 zo dňa 29.4.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 7CoCsp/28/2022-498 zo dňa 30.1.2023 nadobudlo právoplatnosť dňa 15.2.2023. Počnúc nasledujúcim dňom, t. j. 16.2.2023 mohli žalobcovia svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatniť na súde. Žalobcovia podali na súde žalobu dňa 23.6.2023, čo znamená, že žaloba bola podaná v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej dobe, a preto námietka premlčania prednesená žalovaným nie je dôvodná.

31. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. V prejednanom prípade možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré spôsobilo priamu finančnú ujmu spotrebiteľom. Na odstránenie tohto nepriaznivého stavu museli žalobcovia absolvovať súdne konanie, v ktorom sa domohli úspešne práva na vrátenie týchto finančných prostriedkov a navyše sa domohli aj určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky koncipovanej žalovaným.

32. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu, pričom nie sú stanovené žiadne kritéria pre určovanie jeho výšky. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Odvolací súd tiež poukazuje, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že primerané finančné zadosťučinenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru odvolacieho súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Uvedené závery plne korešpondujú s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019.

33. Odvolací súd poukazuje na svoju rozhodovaciu prax, podľa ktorej pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia berie do úvahy nielen tú skutočnosť, že neprijateľná zmluvná podmienka neplatná v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, je spôsobilá negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry spotrebiteľa a potenciálne ohroziť jeho sociálny či rodinný život, ale zohľadňuje aj postoj spotrebiteľa, ktorý sa aj napriek jeho postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodol brániť svoje spotrebiteľské práva a prispel tak k dosiahnutiu vyššej kvality života, mysliac pritom na to, že aj vďaka žalobcom vyšlo najavo, že dodávateľ uzatvára formulárové zmluvy o úvere so spotrebiteľmi, v rámci ktorých používa zmluvnú podmienku v totožnom, neprijateľnom znení. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia predstavuje doplnkovú ochranu spotrebiteľa, ktorú z explicitného znenia zákona nemožno stotožňovať s úspešne uplatneným právom (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/114/2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/179/2018 zo dňa 31.1.2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/115/2018 zo dňa 29.1.2019)

34. Odvolací súd je tiež aj toho názoru, že poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán sporu má byť vyvážené a nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu spotrebiteľa. V dôsledku konania žalovaného žalobcovia museli chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci. Nie je snád ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Odvolací súd tiež pripomína, že žalobcovia neboli jediným spotrebiteľom, ktorý sa domáhal či už vydania bezdôvodného obohatenia alebo určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky (rozsudky všeobecných súdov zverejnené na portáloch slov-lex.sk alebo na Ministerstva spravodlivosti SR), a teda aj žalovaný, ak by dobrovoľne upustil od nedovoleného konania a prejavil voči svojim klientom čestnosť a snahu napraviť protiprávny stav, k súdnym konaniam vedených zo strán spotrebiteľov by vôbec nemuselo dochádzať. To platí aj pre konanie, v ktorom si žalobcovia uplatnili konkrétny nárok z porušenia spotrebiteľských práv pred samotným uplatnením PFZ, kedy je zjavné, že žalovaný vo veciach rovnakých zmluvných podmienok bol taktiež neúspešný.

35. Žalobcovia svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnili len svojou úspešnosťou v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a tým, že si uplatňujú satisfakciu za porušenie ich práv ako spotrebiteľov. Žalobcovia neuviedli, či konanie žalovaného a následné domáhanie sa vydania bezdôvodného obohatenia ako aj určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok súdnou cestou viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v súkromnom a spoločenskom živote, okrem zásahu do majetkovej sféry. Pri neexistencii špecifických kritérií pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia, okrem „primeranosti“, a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd prihliadal najmä na výšku žalovaným získaného bezdôvodného obohatenia a na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a za primerané okolnostiam považuje primerané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 50,- eur, ktoré pozostáva zo sumy 25,- eur predstavujúcej primerané finančné zadosťučinenie za to, že žalovaný sa na úkor žalobcov bezdôvodne obohatil a zo sumy 25,- eur predstavujúcej primerané finančné zadosťučinenie za uplatnenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmluve o splátkovom úvere.

36. Odvolací súd je presvedčený, že priznaná suma zodpovedá svojmu účelu, teda poskytne žalobcom ako spotrebiteľom satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Žalobcovia sa v dôsledku konania žalovaného domáhali ochrany svojich práv prostredníctvom súdneho konania, ktoré určitým spôsobom zasahuje do bežného života spotrebiteľa. S poukazom na uvedené okolnosti súd nepochybuje, že výška priznaného primeraného finančného zadosťučinenia je adekvátna skutočnostiam prejednávaného prípadu a plní základný účel predmetného inštitútu, ktorým je poskytnutie satisfakcie žalobcom a odradenie žalovaného od porušovania práv spotrebiteľov.

37. Správne preto postupoval súd prvej inštancie pokiaľ žalobe v tomto rozsahu vyhovel a so zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd rozsudok v jeho napadnutej časti výrokov I. a III. postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

38. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobcovia, ktorí mali v odvolacom konaní plný úspech, majú nárok na náhradu trov tohto štádia

konania proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).